

ULTIMA VIZITĂ A LUI CEAUȘESCU ÎN MOLDOVA

Activiștii de partid l-au pregătit lui Nicolae Ceaușescu o primire triumfală la Iași, după cum se observă și în pozele oficiale. Participanții la eveniment însă își aduc aminte că „Tovarășul” părea îngrijorat, pe fondul schimbărilor politice din Europa de Est

FOTO: AGERPRES

Miercuri 13, la Iași. Treisprezece septembrie 1989. O zi cu ghinion pentru mulți, foarte mulți ieșeni. Pentru că tocmai în acea zi le-a picat pe cap Ceaușescu cu suita sa. Un spectacol grotesc, bineștiut, cu activiști de partid în prim-plan, dar și în culisele scenografiei de partid și de stat. Un „show” ieftin, disprețuit de majoritatea, prilejuit de deschiderea anului școlar.

Septembrie, ultimul bal ceașist în Moldova

Ultimul miting la Iași. Un Ceaușescu cu o mimică ușor schimbată, având aerul că e preocupat de altele, explicabil însă, ținând cont de cursul evenimentelor în Europa de Est. O serbare prelungită cu pionieri, studenți și activiști de partid. Un preambul, o repetiție cu public înainte de al XIV-lea Congres. Aduși cu PCR-ul, cu UTC-ul, strănși cu arcanul, oamenii de rând au fost mobilizați din întreprinderi, adunați de prin laboratoarele universităților, fugăriți de pe ogoare, fabrici și uzine, pentru a participa la

ultimul miting al lui Ceaușescu în capitala Moldovei.

Era însoțit de majoritatea membrilor guvernului și nelipsita-i consoartă, academicianul de renume mondial, specialistul în polimeri, academician doctor inginer (ADI) – Elena Ceaușescu. Ar fi fost culmea ca tocmai întâiul academician al țării să lipsească de la deschiderea anului școlar! Nu. Ea a fost cea care a adunat scrisorile de nemulțumire pasate cu deosebite eforturi printre securiștii mobilizați în număr mare. Surse apropiate staff-ului de atunci dau de înțeles că Ceaușescu ar fi ales Iașul pentru că zona era (și este) una săracă. Aici oamenii ar fi mirosit mai greu aerul tare, occidental, ce pătrundea prin ungherele (sparte) de la granițele RSR. Moldovenii erau cetățeni cu mai puține pretenții, mai ușor de manipulat. Aici fântănilor puteau fi mai ușor „otrávite” în calea năvalitorilor indoctrinați cu „glasnost” și „perestroika”. „Lanurile”, și așa arse de soare, puteau fi mai lesne părjolite, pompând din belșug fumul menit să ascundă vântul schimbării. Ce bătea deja. Crivățul sovietic, și nu

numai, se simțea, via „Europa liberă”, dinspre Ungaria, Germania și chiar URSS, chiar și de omul de rând. Intelcualții ieșeni se aflau la curent cu tot ce se întâmpla. „Ne întrebam doar când începe «spectacolul»,” spune Leonid Stratulat, pe atunci fotoreporter la Flacăra Iașului, singurul ziar ce apărea pe piața orașului. Ca el sunt mulți de părere că Ceaușescu ar fi ales un „popor” ceva mai oropsit, mai puțin pretențios, pentru a-l câștiga sau recăștiga. În ultima clipă. Mai precis, pentru a-l monta să fie de partea sa în greaua încercare ce avea să vină. Pentru lupta împotriva „invadatorilor” ce sosiseră (neoficial, însă). Mizând cu sârg pentru ultima oară pe „neamestecul în treburile interne”, un subiect vast abordat în discursul ținut la Iași. Dar, cum aminteam, vizita din capitala Moldovei a fost o pacoste pe capul directorilor de întreprinderi, milițienilor, securiștilor, chiar și al ziaristiilor, sau, pur și simplu, al ieșenilor de rând, convocați, pe bază de semnătură, la miting. „Administratorul căminului de familisti în care stăteam, singurul deschis, de altfel,

peste vară, ne-a căutat până ne-a găsit și ne-a pus să semnăm că vom participa la adunarea prilejuită de deschiderea anului școlar. Ne-a spus că, în cazul în care nu vom fi prezenți, riscăm să fim exmatriculați”, își amintește Anca Apostoae, pe atunci studentă în anul III. Doar pentru puțin dintr-o ieșeni vizita a fost prilej de voie bună, întrucât au putut chiuul de la serviciu. „Elena Ceaușescu avea pete pe față, chiar urme de vânătași, de la accidental suferit de curând și de care știau mulți de prin partid, dar nu numai”, povestesc foștii oameni cu răspunderi despre zvonurile ce circulau prin Iași atunci. Ea avea un aer grăjulu, mai ales când Nicu primea scrisori. El mima seninătatea, dar a fost văzut în multe ipostaze crispat, preocupat de cu totul altceva, absent. Participând, cum făcea de obicei, la o partidă de vânătoare în zonă, s-a speriat pur și simplu de zgomotul gonacilor. „Doar a «putat» vinul adus dintr-o mașină, în afara protocolului, și a fugit, nu a stat prea mult la vânătoare”.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Pui de șoim în toamna bobocilor

Lucia avea 6 ani în 1989 și în acea toamnă a mers pentru prima dată la grădiniță. „Venise toamna. Nu mi-am dat seama de acest lucru pentru că picau frunzele și păsările plecau în țările calde, ci pentru că într-o dimineață a unei zile împare, tata avea număr impar la mașină, părinții au venit la țară și mi-au întrerupt cursul lin al zilelor petrecute prin copaci și pe dealuri.

Venise toamna, pentru că simțeam aerul înăcăos de oraș, cu mirosul specific al cartierului meu mărginaș, vecin cu fabrica de oase, și purtam încă în suflet părerea de rău că mamaie și tataie iar au rămas

în satul de munte plângând.

De-acum, mama mă trezea în fiecare dimineață, mă îmbrăca smucit cu o cămașă portocalie din material supraelastic, peste care atârna o cravată tivită tricolor. Slavă Domnului că nu aveam pampoane sau pâlărie, cum aveau alte colegi de grădiniță.

Nici nu mă dezmeticeam bine și tovarășa mă puneă drept lângă ceilalți copii și începea să întoneze: „Trei culori cunosc pe lume/ Amintind de-un brav popor...”. Ori cât mă străduiam și repetam în minte versurile imnului, mai departe de rândurile acestea nu reușeam

să memorez, deși alte poezii îmi intrau în cap fără să mă chinuiesc. Așa că mormăiam finalurile de vers, despre care începusem să bănuiesc că trebuie să rimeze: „... meee/... ooooo”. Priveam la figura blajină din tablou, rețușată ca tabloul de nuntă al bunicilor, cărora fotografia le pusese lui tataie – cravată, iar lui mamaie – mărgelă, deși în cufarul cu haine de sărbătoare nu aveau nici una, nici alta. Priveam, cum spuneam, zâmbetul blajin din fața clasei, așa cum mă învățase mamaie să mă uit la icona de la răsărit: drept și cu credință.

Urma controlul la batistute și la

unghii. Cei care și uitau peticele de cârpă acasă aveau „rating”-ul scăzut toată ziua. După ce ne trecea rândul la examenul igienic, ținută, unghii și urechi neori, ne apucam să facem mașinuțe buștoare din batiste, bebeluși care se dau în leagăne de cârpă și flori ale soarelui scrobite.

Nu mă plictiseam la grădiniță, deși nu prea îi înțelegeam rostul. Mă enervau cercelețele, punctulețele și alte finețuri care cereau atenție și răbdare, mai ales că eu știam deja să scriu.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

14 SEPTEMBRIE

Ceaușescu și nevastă-sa sunt în „vizită de lucru” la Iași, unde vrea el în persoană să facă deschiderea anului școlar mâine, 15 septembrie. Până atunci, se plimbă de acolo până acolo, să dea sfaturi, să ajute la propășirea neamului. Presa de azi e plină de fotografii ale activității „eroului” pe plaiuri moldave. Una

dintre ele reprezintă următorul „peisagiu”: în prim-plan, un cântar pe care tronează știuletele de porumb de dimensiuni cabaline, acul cântarului indicând clar, să fie văzut, 600 de grame!

Halal porumb! În fața cântarului, ei doi, contemplativi, fascinați, mai ales ea, iar în spatele lor, individua care-i ghidează (probabil șefa Iașului), notându-și într-un carnețel indicațiile „prețioase” ale șefului! O altă poză: un grajd. Se văd cai sau vaci, nu deslușesc bine, și pe jos,

intins, un covor lung și îngust de toată frumusețea. Da, da, covor într-un grajd! M-am uitat mai atent: nici urmă de balegă! Doar ei, șefii statului, calcând printre rumega-toare, senini și dulci ca-ntr-o poiană plină de rușinea țigăncii și bășina porcului.

Într-una dintre plimbările cu Marianne prin București am ajuns și la „Biserița lui Bucur”, aproape de Mânăstirea Șerban Vodă. Cum, Doamne, de n-am văzut eu până acum o asemenea minune îngereas-

că! Ridicată pe un delușor, acum sufocat de blocuri încă în construcție, această bisericuță-casă de păpuși e o bijuterie răsărită din vechi cronici, e ca un psalm purtat de îngeri și sfinți, acestia poposind într-o odihnă aici și lăsându-ne nouă mic paralisă cât o găoace de melc, duh-porumbel abia respirând printre monstruoasele blocuri care-i stau de-a dreapta și de-a stânga. E ca o răstăgînire!

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

În mijlocul viitorilor ingineri

Joi, 14 septembrie, cuplul Nicolae și Elena Ceaușescu își continuau vizita în județul Iași. În afara „obiectivelor economice” reprezentative pentru economia moldavă, cei doi au fost primiți la Institutul Politehnic din capitala Moldovei. Persoane abilitate din conducerea Fabricii de zahăr de la Ianca, județul Brăila, anunțau că toate problemele au fost depășite. Produsele culturii est-germane erau prezentate publicului din România. Confruntat cu problema emigrărilor masive către Germania Occidentală, via Ungaria, guvernul de la Berlin își arăta oficial îngrijorarea față de autoritățile de la Budapesta.

Pe tot parcursul vizitei, Nicolae și Elena Ceaușescu au fost însoțiți de Emil Bobu, secretar al CC al PCR, și de Silviu Curticeanu, șeful Cancelariei Comitetului Central. Programul zilei a debutat la Institutul Politehnic. Înălți oaspeți au fost întâmpinați de „cadrele didactice ale prestigioasei universități ieșene, ale celorlalte instituții de învățământ superior, mii și mii de studenți și elevi”, asigură presa centrală, profund interesată de „numere mari” și unanimități

depline. Împreună cu autoritățile locale, i-au primit pe cei doi Ion Teoreanu, ministrul Învățământului, Ioan Toma, prim-secretar al CC al UTC, șeful „ideologic” al studențimii Matei Ani și Poliana Cristescu, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor. Cameluța Beldie, rectorul Politehnicii, a prezentat realizările școlii de ingineri. S-a vernisat o expoziție, apoi Facultatea de Tehnologie Chimică. Pe agenda zilei au urmat vizite la Întreprinderea metalurgică de Tevi Sudate, unde cuplul a fost preluat de Petru Enache.

(Continuare în pag. a II-a)

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Budapesta nu închide ușa refugiaților

În cotidianul *La Repubblica* din 14 septembrie 1989 Andrea Tarquini scria despre mișcările de eliberare de dictaturile comuniste care cuprinseseră majoritatea țărilor estice: Ungaria, Polonia, RDG. Elementul central îl reprezenta breșa pe care ungurii o lăsau deschisă pentru germanii estici care voiau să ajungă în RFG.

„Breșa ungurească în zidul lui Honecker este încă deschisă. Va mai rămâne deschisă cel puțin încă patru săptămâni de foc, până la 7 octombrie. Data de 7 octombrie a fost aleasă ca dată limită, marcând aniversarea a 40 de ani de la fondarea RDG-ului. Până atunci, spune Ferenc Somogyi – numărul doi din Ministerul de Externe maghiar – refugiații vor putea trece. Prin această poartă fragilă deschisă de urmașii lui Kádár trece exodul dinspre Prusia roșie spre libertate, prin această poartă trece și se amplifică o criză fără precedent în imperiul comunist. Înălți emisari de la Budapesta aleargă la Moscova și în Berlinul de Est unde Ligaciov se întâlnește cu guvernării est-germani. Un comitet central tensionat cu ușile închise este în desfășurare la „Casa Albă” palatul alb al partidului de pe malul Dunării. În castelul din Praga, Jakes și complicității săi brejnevieni furioși pe partidul ungar – primul care a condamnat cu câteva săptămâni în urmă invazia cehoslovaciei – conduc cruciada, deplâng

contribuția maghiară la complotul Bonn-ului de slăbire și discreditare a RDG-ului și a socialismului. Nu se mai întâmplase niciodată așa ceva, ca și cum n-ar fi fost de ajuns alegerile libere din Polonia, funeraliile istorice ale lui Nagy, Kádár la Budapesta sau tinerii ieșiți în stradă la Praga împotriva unei poliții violente. A fost nevoie de aceste fețe obosite înghesuite în trenuri vechi, de acești germani separați de Europa pe care televiziunile lumii îi arată zăbind poliștilor maghiari, pentru a scoate la lumină lupta surdă care scindează de ani în șir Pactul de la Varșovia. Pe de o parte, lideri reformatori gata să-și riște puterea sau să o împartă cu forțele democratice pentru a merge dincolo de perestroika; de cealaltă parte, văduvele lui Brejnev. Dar Ungaria nu este singură.

Polonia este de partea sa. Ministrul Łozinski, consilierul lui Jaruzelski, spune: decizia unguilor de a suspenda tratatul cu Berlinul și de a-l lăsa pe refugiați să plece către Occident privește doar Ungaria ca stat suveran și nu vom interveni niciodată în politica internă sau externă a prietenilor și aliaților noștri maghiari. Se naște o nouă alianță din cenușa imperiului lui Stalin. (...) Ce va face Budapesta acum? După unii va reveni la aplicarea tratatului din '69, care impunea Poliției de frontieră maghiare să nu permită germanilor de Est trecerea graniței cu Austria în cazul

în care nu au viză. Cei mai mulți văd în misiunea doamnei Hormos, membră a Comitetului Central, în Berlinul de Est, un semn că Budapesta vrea renegocierea tratatului. Diplomații maghiari afirmă că de la 1 octombrie trebuie să respecte Convenția de la Geneva privind refugiații, și iată că o respectă de pe acum.

În sala congreselor de la „Casa albă”, Rezső Nyers, președintele partidului maghiar, ascultă dezbaterile tumultuoase și se gândește la drumul indicat de Kádár cu ocazia congresului de anul trecut. Nyers își amintește pentru o clipă discursul pe care l-a ținut la funeraliile lui Kádár, și parcurge extrase din ziarele cehoslovace. Citește comentariile nervoase care deplâng faptul că exodul ilegal al cetățenilor RDG-ului se face cu sprijinul unei terțe țări care încalcă un tratat. Citește în continuare pasajul cel mai îngrijorător al comunicatului de la Praga: până când mai poate fi de încredere un aliat care ar putea în viitor să distrugă Pactul de la Varșovia? La fel au fost nevoite să scrie acum 21 de ani ziaarele blocului socialist despre Cehoslovacia lui Dubček.

România e în război cu Budapesta pentru că reprimă drepturile minorității maghiare din Transilvania și din cauza românilor care încercă să fugă din țară prin Ungaria.

(Continuare în pag. a IV-a)

CALENDAR

14 septembrie (joi)

Soarele a răsărit la:
6:53, a apus la 19:28
Luna a răsărit la:
18:53, a apus la 05:16
Sărbătoare creștină: Înălțarea Sf. Cruci (Post)

S-a întâmplat la

14 septembrie 1989

● Un nou atentat terorist a fost comis în Spania. După cum informa agenția EFE, noua victimă a terorismului era procurorul Carmen Tagle Gonzalez, care a fost ucisă în centrul Madridului cu focuri de armă de doi indivizi. Atentatorii au reușit să dispară.

● La Roma s-au desfășurat convorbiri între primul-ministru italian, Giulio Andreotti, și președintele R.P. Congo, Denis Sassou Nguesso. Cu acest prilej au fost discutate ultimele evoluții ale situației din Africa australă și din alte regiuni ale lumii, precum și modalitățile de întărire a cooperării bilaterale.

● La Nicosia au avut loc lucrările celei de-a treia sesiuni a comisiei regionale a Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură – FAO, pentru Orientul Mijlociu, la care participau delegați din 11 state și reprezentanți ai agențiilor specializate ale Națiunilor Unite. Pe agenda reuniunii, care a durat cinci zile, se aflau înscrise, între altele, probleme referitoare la creșterea producției agricole, investiții în agricultură, rentabilitate, folosirea îngrășămintelor și protecția mediului înconjurător.

Roxana VINTILĂ

„Descălecare“ la Iași, Suceava și Botoșani

(Urmare din pag. II)

Apoi s-a îndreptat cu un convoi de mașini înapoi, către Iași, oprindu-se în drum la Stațiunea de Cercetări Agricole Podu Iloaiei și Cooperativa Agricolă de Producție Movileni. Peste tot pe unde a fost, a vizitat nelipsitele expoziții cu produse. I s-au recitat peste tot „poezii“ cu producții-record și povești cu balauri ai tarlarelor răpuși, ori spioni ai întreprinderilor executate cu sânge rece de agenții patrioți, fideli democrației populare. S-a băut puternic din palme (până la înroșire), s-a strigat din toți răunchii (până la răgușire). Mai ales de către amatorii de mondenități. „La noi, la Movileni, într-adevăr se făceau producții-record la legume și cereale. Ca să se convingă, Ceaușescu a săpat el însuși în două cuiburi de cartofi, alese la întâmplare, și a fost multumit când a văzut că a scos din fiecare peste două kilograme“. își amintește Nela Cojocaru, a cărei grădină era chiar învecinată cu tarlarea pe care a poposit Ceaușescu. Este o mărturie obținută cu noroc de un participant la acel moment. «Odată îi dădeau raportul cu prilejul unei vizite pe teme de agricultură. Era la o primire la Iași, era și Victor Surdu prezent, era vorba despre floarea-soarelui și despre porumb. Era prezentate producțiile în kilograme la hectar. După ce zice ala de roadele imbelșugate, Ceaușescu i-a tăiat o scurt: «Hai, bă, asta poartă cravată!», adică spune prostii. Trebuia să poarte flaneza, țărânește, muncitorește, ca să fie credibil! Tot la Movileni, Ceaușescu, ca de obicei, a dat indicații în stânga și în dreapta. De teama insuccesului și pentru o vizită cât mai reușită, grăul a crescut de dimineată până către după orele prânzului în ritm susținut, cu mult peste media obișnuită. Porumbul și tiuleții și-a scos capul din pănușe la trecerea marelui cărmaci. Așa se spunea. Astfel încât, la expoziția cu «ciocălăi» de cucuruz, Ceaușescu a fost pus în fața unui cântar cu balans, cum erau înainte, și i s-a cântărit în fața un porumb de aproape jumătate de kilogram. Ziarele vremii chiar au immortalizat acest moment. Tovarășei Elena Ceaușescu i-au stidit ochii de mândrie. Cântarul nu a fost măsliut, au povestit cooperatorii locului, cu toate că securiții prezenți nu au verificat acest lucru. Apoi convoiul de mașini a plecat, lăsând pe fetele sătenilor un strat gros, mare, de colb.

Ultima oprire din cadrul vizitei în Moldova s-a realizat la Botoșani, unde Nicolae Ceaușescu a ținut o cuvântare în fața mulțimii strânse în piața publică a orașului

FOTO: AGERPRES

A fost ultima imagine. Atunci l-au văzut sătenii pentru ultima dată, în viu, pe Ceaușescu.

Obiectivele din Iași

În a doua zi petrecută la Iași, Ceaușescu a făcut câteva ture însuflețitoare prin oraș. A ajuns la Combinatul de Utilaj Greu, un colos, simbol al industrializării forțate, a vizitat ceașcoala cu profil industrial, Victoria, de care am amintit, apoi Politehnica ieșeană, făcând un popas la Facultatea de Chimie, și a ținut discursul de deschidere a anului școlar la Casa Pătrată, sediul Județenei de Partid. Ce s-a întâmplat și cum s-a desfășurat vizita în Iași povestesc mai mulți martori ai acelor evenimente, Leonid Stratulat (fotoreporterul de la Placăra Iașului), Constantin Lupu (șeful secției Politic a aceluiași ziar) și Constantin Ciurlău (șeful Securității județului Iași). „Eram la Flacăra Iașului în 1989. Noi aveam corespondenți, de exemplu, când venea Ceaușescu se căutau în prostie mulți colaboratori. Atunci, 40 de filme le-am dat, dar n-au venit înapoi mai nici unul cu poze. De regulă, dacă aduceau imagini unul sau doi, dar erau mișcate, neclare“. Surse din instituțiile care asigurau pe atunci paza susțin că acei colabora-

tori erau utili vizită de vizită pentru a surprinde și pune la punct eventuale derapaje în ce privește paza Conducătorului. Oamenii suspecti. Pe atunci, aparatele foto aveau mare nevoie de lumină și blitz pentru a face poze pe film. Cu aparatul său, Stratulat ajungea chiar să facă ordine: mergea și avertiza conducerea unei întreprinderi cu musca pe căciula că urma să facă o poză pe un subiect negativ și imediat lucrurile se rezolvau. De aceea, poate, au vrut să-l facă activist de partid. La deschiderea anului universitar a primit și el sarcina să facă câteva fotografii. „El (Ceaușescu – *n. red.*) venea de fiecare dată cu o zi-două înainte pentru instrucție cu activul Partidului Comunist. La acea vizită sau, poate, la precedentă, dar tot în acel an, nu-mi amintesc exact, eram la Facultatea de Chimie din Complexul studentesc Tudor Vladimirescu. Ne urcam pe acoperiș. Un om era în etajul mai jos. Când convoiul s-a apropiat, bărbatul a aruncat o haină înspre mașina prezidențială. Era un om care a avut niște necazuri și care a strigat: «Tovarășu! președinte, tovarășu! președinte», iar acesta s-a uitat sus la el. A oprit mașina și a spus: «Dacă dorești ceva, vino jos și discutăm». Dacă fotografiai, mă lua și pe mine, și aparatul. S-a dus unul

după el și l-a coborât jos, dar nu a vorbit cu Ceaușescu, a vorbit în WC, că avea o boală. Ceaușescu l-a așteptat, dar consilierii lui i-au comunicat ce s-a întâmplat și a renunțat să mai vorbească cu el. A schimbat traseul. Toate scrisorile și bilețelele la Elena Ceaușescu ajungeau. Pe la Sala Sporturilor s-au dat bilețele și unul a vrut să stea de vorbă personal cu Ceaușescu. Dar cei din pază l-au trântit jos ca să nu poată înainta, și i-au dat scrisoarea ei. Și atunci a ieșit puțin scandal, că a strigat lumea la ei, au zis, «Lăsați-l în pace să vorbească», dar nu i-au dat voie. Ceaușeasca, crispată la față, a luat scrisoarea. S-a văzut că s-au speriat. De altfel, Ceaușescu trebuia să țină un discurs în Complexul studentesc Tudor Vladimirescu, dar s-a renunțat.

Focul de armă l-a speriat

Înainte de deschiderea anului școlar, Ceaușescu a fost la vânătoare. „Știu că la un moment dat s-au auzit mai multe focuri de armă și el a spus: «Mai proștii, vă împușcați unul pe altul». Așa am auzit eu. A fost și un semnal pentru el să fie mai atent, pentru că a devenit mai prudent. Dar n-a fost atât de prins de vânătoare, se vedea că era preocupat de alte pro-

bleme. El a împușcat 13 porci, eu am fost chiar de față, eram păzit de un colonel de-al lui. Știam că trebuie să aduc o poză, două. La vânătoare veneau mașini din staff-ul lui și dădeau pachete la fiecare, cu diferite produse. Eu eram cu niște indivizi pe care nu-i cunoșteam acolo, dar cred că mă păzeau și pe mine. Am o poză cum stăteam în cușca din care trăgea Ceaușescu. Era și un colonel care direcționa. Vorbea prin radio: «Pescăruș», recepție, și altele de-ale lor. Codificări. Avea arma asupra lui și a zis că e neîncărcată, dar era. Era gata să tragă dacă era nevoie. Și, între timp, vine un porc rănit, jetul de sânge se proiecta pe raza de lumină care cobora. Zăcea în spasme, făcea hah, hah, ieșea un jet de sânge. Raza de lumină curgea de sus și se vedea un curcubeu așa de ciudat, era un curcubeu de sânge, era înfiorător. Și atunci am fugit de lângă el, dar au zis să nu ne apropiem de porc. Ne-am retras și am stat liniștiți acolo. Animalul care e rănit atacă pe oricine.

Nu mai el trăgea

Ceaușescu era însoțit de medicul său personal, care îl supraveghea de aproape. „Avea o valiză doctorul pe care o căra, probabil medicamente,

ustensile și fel de fel de acte. După acesta, veneau primul-secretar și câțiva dintre cei care participau la vânătoare. Cu toții au urcat sus, în cușcă, s-au instalat în locurile de vânătoare, dar numai lui i se dădea arma, eu eram chiar acolo. Îi dădeau arma încărcată și când trăgea, dacă doar rânea porcul, unul de lângă el împușca animalul cu pistolul. Era foarte bine organizat. Numai el a tras, dar nu l-am fotografiat, că n-aveam voie. La un moment dat l-au invitat să bea vin roșu, să guste puțin tort. Era adus așa, oarecum în afara protocolului. «Tovarășe secretar, vă rugăm să serviți!». Era pus pe o tavă, lângă mașina care cărase toate acestea. A dus puțin la gură și s-a urcat la mașină și a plecat.

Rătăcit în pădure

La 14 septembrie 1989, Ceaușescu a trecut și pe la cabana sa de vânătoare de la Dobrovăț. Aici se odihnea Ceaușescu atunci când venea, „la cerb“, dar nu să vâneze, ci „doar să-i admire“. Un pădurar își amintește că Ceaușescu nu a ucis niciodată cerbi la Poieni, doar îi privea, ba chiar avea unul preferat, pe care îl botezase Flueraaru: „Era trofeu de aur, dar nu l-a împușcat. Era un foarte bun vânător și foarte bun țințas. Cei care spun că îmbăta animalele sau că le îngrașa ca să nu mai poată fugi sunt niște mincinoși. Ceaușescu vâna de-adevărate-lea“. Pădurarul își amintește că era frumos și cald în toamna lui '89. După manifestările de la Comitetul Județean de Partid, Ceaușescu a mers la Casa de Oaspeți de pe Bucium, iar de acolo, direct către cabana Poieni, din pădurea Dobrovăț. Era însoțit doar de Elena Ceaușescu, de doi câini și de comandantul Miliției, colonelul Pleșa. Nevasta și câinii i-a lăsat la cabană, iar el și Pleșa au plecat, spre seară, la observator, să vadă cerbii. Nu după mult timp, șeful de ocol, care stătea la un canton silvic împreună cu un pădurar și cu un brigadier, s-au trezit cu el la ușă. Au înlemnit când însuși Ceaușescu le-a cerut să-l însoțească pentru a vedea cerbii. De emoție, șeful de ocol a rătăcit drumul și, cum între timp se înnoptase, tot aprindea lanterna. Crezând că-i un semn, Pleșa îi cerea s-o stingă și, până când inginerul nu a fost amenințat că va fi împușcat, n-a renunțat la lumina lanternei. Și șeful unității Antiteror, Florin Vezetu, intrase în panică pen-

tru că Ceaușescu dispăruse, așa că a plecat în căutare. El și oamenii lui au mers târăs, ca nu cumva să creadă Ceaușescu că-l urmăreau atentatorii. Ceaușescu și-a dat seama că s-a rătăcit, dar n-a zis nimic și chiar a făcut haz de întâmplare când, în cele din urmă, a ajuns la cabană.

Șeful Securității povestește

Șeful Securității Iași din acea vreme, Constantin Ciurlău, explică situația din punctul său de vedere. „N-am fost tot timpul lângă el, dar m-am aflat în acele momente în preajma sa. Eu nu pot să vorbesc din punct de vedere politic, pentru că asta presupune angajarea fostei instituții, ci din punct de vedere al faptelor. De organizare, la ultima vizită, s-au ocupat mai mult liderii politici. Din punctul nostru de vedere, noi eram cu măsurile care se impuneau atunci când venea un șef de stat în județ și cu asta basta. Angajați de-ai mei pe traseu erau mai puțini, cei mai mulți veneau de la București. De asemenea, noi niciodată nu făceam gardare aproape. Atribuțiile noastre constau mai mult în a obține informații că nu se întâmplă un act terorist sau alt act de natură să afecteze vizita șefului statului, era vorba de ceva preventiv“. își amintește Ciurlău. Șeful Securității spune că nu trebuia să anunțe la Pașcani când sosea Ceaușescu, pentru că cei de acolo știau dinainte traseul. „Partidul organiza absolut tot programul și te pune în fața faptului împlinit. Îți dădea lista cu oamenii care soseau și îți spunea: Asta-i programul, și cu asta basta“. În ce privește starea de nemulțumire a oamenilor, Ciurlău este de părere că populația era într-o situație dificilă. „Nu s-a întâmplat nimic deosebit odată cu ultima vizită la Iași a lui Ceaușescu. Singurul lucru care a fost sesizat a fost că lumea era foarte nemulțumită. Noi am informat treaba asta și am spus cui trebuia să lase lumea să dea scrisori, ca să nu se producă busculade. S-au dat atunci zeci de scrisori“, susține Ciurlău. Acesta ar fi putut spune mai multe, însă secretomania încă persista: „Nu pot să vă ajut, pentru că eu fac parte dintr-o asociație a rezerviștilor și fără aprobarea asociației centrale nu pot să dau un interviu, nu pot să vă ajut“. Cristinel C. POPA

RADIOGRAFII CULINARE

Gulaș fără paprika?

Drum lung până la Balvanioș. Îmi luasem un prapădit de concediu de două săptămâni. O prietenă de-a mea, care era căsătorită cu un ungur din zonă, a zis că pot să mă duc la cumnată-sa în perioada de concediu, pentru că sunt oameni de omenie, buni gospodari și harnici. Am plecat, cu copiii, luni de dimineată și am ajuns, cu chiul, cu vai, abia spre seară. La gară, Ildico venise cu o caruță și ne-am îmbarcat rapid. Se înnoptase bine și era frig de ne clănăneau dinții, chiar dacă era la începutul lui septembrie. Cum am ajuns, Ildico și soacra ei, Monico, ne-au pregătit niște ouă ochiuri, slăninuță și o ciorba cu găluște din făină, foarte bună și fierbinte. Am mâncat, ne-am moleșit rapid și ne-am culcat. Dimineata era frumoasă, cu vreme rece și un aer proaspăt fără adierile de mirosuri sulfuroase dinspre stațiune. După ce le-am satisfăcut pe gazde mai mult sau mai puțin, în ce privește noutățile, au început să mă descoasă în privința pretențiilor noastre culinare. Le-am zis că nu trebuie să-și facă probleme, pentru că noi nu facem mofturi și chiar mi-ar face plăcere să mâncăm ceva specific zonei. Ie-am spus că am mai fost în stațiune și că acolo ne mulțumeam cu ce ni se oferea. Am atacat eu, la capitolul bani pentru cazare, și Ildico a sărit în sus, cum că nu le trebuie bani, că fratele ei și-a pus obrazul pentru noi, că trebuie să ne simțim ca în familie etc.

Atunci, m-am gândit că va trebui să acționez în alt fel. Buun! Lucrurile erau lămurite. Timp de câteva zile, am făcut mici excursii prin împrejurimi și la stațiune. Copiii erau foarte încântați de peisaje și făceau tot felul de glume pe seama mirosurilor din zonă. În ce privește mâncarea, Ildico și soacra ei preparau la două zile alte feluri, ca să fim cât mai mulțumiți. Ce am observat era faptul că nimic din ce găteau nu era ceva specific. Mă așteptam să mă omoare cu gulașuri, cu mâncăruri extrem de picante. Nici vorbă! Într-o seară, după ce am luat masa, am rămas de vorbă și le-am întrebat direct, fiind convinsă că nu au preparat astfel de mâncăruri pentru ca noi să nu avem probleme cu stomacul. Ildico mi-a zis cu amărăciune în glas că, pur și simplu, nu avea elementul de bază al rețetelor, și anume praful de paprika, adică boia. Un fel de boia mai făceau ele în casă, dar era puțină și pe la ei nu se găsea nici chip, cam de mult timp. Noi am picat într-o perioadă când Anton, bărbatul casei, era plecat pe santier, undeva pe la Lacul Amara. Era însărcinat cu achiziționarea unei cantități serioase de boia de ardei iute, dar nu avea cum să vină înainte de trei săptămâni, când terminau lucrarea. Așa că... pofta în cuil!

Hm! Nu știa cu cine are de-a face! Am plecat a doua zi, de dimineată, către Poșta, de unde am dat telefon la nepotul meu Silé, din

Brașov, și l-am rugat să-mi procure un kilogram de boia iute și unul de boia dulce. I-am spus să-mi-o trimită urgent la Balvanioș, că n-am de gulaș, ce naiba! Nepotul a râs și mi-a zis că mâine dimineată o pune la autobuzul pentru Tușnad, așa că, ori ies la drum, ori mă duc la autogară. A doua zi, am plecat într-o excursie până la Tușnad și pe la prânz am primit minunea de boia.

Am ajuns la gazde seara târziu, plini de voioșie. Peste noapte, m-am sculat și am pus pe masa din bucătărie doi săculeți, din pânză, cu boia. Monico s-a sculat prima și a crezut că a venit fiu-său, dar când a intrat Ildico și i-a zis că nu știe nimic, m-au luat la întrebări. Le-am povestit cum am obținut boiaua, iar ele mi-au zis că de mult timp nu au avut o boia atât de bună și că este o boia din Ungaria, că numai profesoara Soros primește de la Budapesta așa o calitate superioară de boia. Erau de-a dreptul fericite. Și noi. Până am plecat, am avut parte de cele mai grozave gulașuri, la care puneau numai cârnăți de vițel (Dumnezeu știe cum făceau rost de ea!), cu ceapă, cartofi și un bulion minunat, preparat în casă de Monico, pe care copiii îl mâncau și pe pâine. Da ce sosuri cu găluște minunate și ce ciorbite grozave. Ah! Boiaua de paprika merita tot efortul și face toți banii!

Veronica BECTAȘ

CURSUL DE JURNALISTICĂ (31)

Informația scrisă nu înseamnă literatură

(Urmare din pag. I)

S-a constatat că șefii de serviciu sau directorii care se explică oral foarte clar în fața colaboratorilor îi pun la grea încercare pe aceiași colaboratori atunci când dau indicații în scris. (De aceea, invocând „colегialitatea“, ei preferă să transmită comunicarea oral, în conferințe decât în scris). Dacă nu s-ar fi acreditat în mod abuziv ideea că „a redacta“ presupune calități rare și deosebite (când ar trebui să nu fie mai greu să comunici în scris decât să comanzi un pahar cu smântână și două cornuri).

Un limbaj adaptat destinatarului

Ziariștii, preocupați în mod legitim de eficiență, încearcă să definească pe cât posibil mai bine destinatarul anunțurilor și acțiunilor lor. Noțiunea de destinatar este, într-adevăr, foarte importantă – și nu numai în cazul mesajelor publicitare. Nu ne adresăm în același fel unui înalt funcționar, unui negustor, unui inginer sau unui bancher. Trebuie să folosim limbajul potrivit fiecăruia, pentru că aceleși cuvinte nu au aceeași rezonanță pentru toată lumea. (...) O istorioară povestită de un autor american ilustrează foarte bine cât riscă autorul unui mesaj când nu se gândește suficient la destinatar (adică atunci când folosește un limbaj nepotrivit destinatarului). Un instalator modest (sunt atăția în Statele Unite!) scrie unui serviciu oficial de documentare tehnică: „Am remarcat că acidul clorhidric desfundă ușor țevile de evacuare. Este bine să-l utilizez?“. Redactorul de serviciu îi răspunde aproximativ în acești termeni: „Eficiența acidului clorhidric este indiscutabilă, dar reziduu coroziv pe care-l produce acest produs este incapabil cu permanența metalului“.

Instalatorul trimite o nouă scrisoare în care mulțumește serviciului de documentare că i-a confirmat eficiența acidului clorhidric. Neliniștit, redactorul îl consultă pe șeful său direct și amândoi concep un răspuns prin care declară: „Nu putem fi făcuți răspunzători de producerea de către acidul clorhidric a unui reziduu toxic și nociv și vă sugerăm să utilizați un alt procedeu“. Instalatorul scrie din nou: „Vă mulțumesc. Sunt de acord cu dvs.: acidul clorhidric este bun“. Foarte neliniștit, redactorul și șeful său arată dosarul șefului serviciului, care pune mâna pe stilou și scrie instalatorului: „Nu folosiți acid clorhidric pentru că mănâncă țevile“.

Să știi să te pui în locul cititorului

Prima regulă ce trebuie respectată în mod imperativ în materie de comunicare scrisă se aseamănă cu unul dintre percepțele ce se găseau în cărțile de morală pentru școlari. Această regulă este: Gândiți-vă și la alții. Gândiți-vă la cititorii cărora le este destinat mesajul. Desigur, se întâmplă ca mesajul să nu aibă decât un singur destinatar: este cazul corespondenței curente, al raportului către șeful direct etc. Problema este însă aceeași fie că este vorba de un singur cititor sau de o armată de cititori: trebuie să te străduiești cu pasiune, cu încăpățănare și cu modestie să te pui în locul altuia. Ce vor înțelege? Ce așteaptă el, ei de la mine? Ce-i interesează? Care sunt preocupările lor? Cum vor reacționa? Sunt suficient de clari? Termenii pe care-i folosește au același sens pentru fiecare? Toate aceste întrebări se pun așadar în legătură cu destinatarul.

Fragment din „Tehnica scrisurii“, Caiet-documentar editat de Catedra de teoria și practica presei a Academiei de Studii Social-Politice, p. 272-275

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL NATIONAL**
CEL MAI CITIT ZIAR DE CALITATE
www.jurnalul.ro

10^{,9} LEI

Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Budapesta nu închide ușa refugiaților

(Urmare din pag. 1)

Ceaușescu, cel care vrea să cumpere rachete nucleare ca să le îndrepte împotriva cineștiei, are în Praga un aliat prețios în războiul cu Ungaria. Bulgaria dă de înțeles că legăturile sale cu RDG-ul reprezintă o gură de oxigen pentru economia ei suferindă. La Praga, 300 de est-germani iau cu asalt ambasada RFG-ului. Guvernul cehoslovac nu știe dacă să-i repatrieze cu forța, așa cum și-ar dori, în timp ce din Berlinul de Est a sosit avocatul, Vogel, preferatul lui Honecker pentru misiunile imposibile. În numele căruia a promis că nu vor fi pedepsiți, dar vor fi ajutați să plece legal din țară. Unii au acceptat, alții au continuat să înfrunte Poliția din Praga escaladând în timpul nopții zidul ambasadei.

Gyula Horn, ministrul de Externe ungar, a declarat recent: momentan vom primi doar refugiați români, dar de principiu nu trântim ușa nimănui care vine și ne cere ajutor. Guvernul maghiar va răspunde în următoarele ore lui Honecker, și de rezolvarea acestei confruntări va depinde și rezultatul congresului comunist ungar din octombrie, atunci când Neyers și Pozsgay vor încerca să aducă partidul orfan al lui Kádár spre alegeri libere și spre o tranziție în stil polonez.

Reacții după ce peste 2.000 de refugiați est-germani au trecut în Vest.

Nicolae Ceaușescu îi considera pe est-germanii care migrau în RFG, prin Ungaria, fugari. Un ultim ajutor oferit prietenului său Erich Honecker FOTO: Arhivele Naționale

Și cotidianul Le Monde, de la 14 septembrie 1989, relatează despre neobișnuita acțiune a Ungariei și despre reacțiile care nu au întârziat să apară în țările blocului estic.

„Tonul este din ce în ce mai ridicat între țările membre ale Pactului de la Varșovia, direct sau indirect

interesate de exodul de est-germani prin Ungaria, către RFG. Marți seară, la data de 12 septembrie, Guvernul est-german a acuzat în mod oficial Budapesta de încălcarea tratatelor de drept internațional. Criticile anterioare formulate de agenția est-germană ADN fuseseră calificate

drept „inacceptabile” de ministrul de Externe maghiar, Gyula Horn. La Praga, agenția CTK acuză „anumite cercuri” vest-germane de încurajarea exodului refugiaților și adaugă, fără să numească explicit Ungaria: „Este deplorabil faptul că plecările ilegale ale cetățenilor din

RDG către țări terțe sunt posibile prin încălcarea acordurilor dintre RDG alte state”. La București, agenția Agerpress menționează că „opinia publică din România a luat act, cu îngrijorare legitimă, de acțiunea ilegală a RFG-ului, care constă în „atragera, prin Ungaria, a unui număr de cetățeni est-germani”. România „nu poate înțelege atitudinea Ungariei, care, ignorând acordurile bilaterale cu RDG-ul, îi primește pe cetățenii est-germani și le facilitează trecerea ilegală în drumul lor către RFG”.

În fine, la Moscova, unde a avut loc luni și marți o întâlnire a mai multor țări din Pactul de la Varșovia, purtătorul de cuvânt al ministerului de Externe sovietic, Ghenadi Gherasimov, a apreciat că decizia Ungariei de a autoriza plecarea refugiaților est-germani este una „neobișnuită”. „Bineînțeles că această situație ne preocupă”, a adăugat el, dar s-a abținut totodată să critice Guvernul de la Budapesta. Miercuri seara, televiziunea sovietică și-a concentrat atacurile împotriva RFG-ului, afirmând că obiectivele Bonnului sunt de a „crea condiții pentru scindarea comunității socialiste și pentru reunificarea celor două Germanii”.

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

Statele Unite ofereau un ajutor de 119 milioane de dolari Poloniei

Informarea Ambasadei României la Washington
Către Ministerul Afacerilor Externe
Tovarășei adjunct al ministrului, Olimpia Solomonescu

Tovarășului director Ilie Șimon

În legătură cu poziția Administrației Bush față de problema ajutorului pentru Polonia, vă informăm că la Washington a avut loc o reuniune a Consiliului Securității Naționale care a discutat cererile formulate de o serie de membri ai Congresului SUA, precum și solicitările primite din Polonia pentru sporirea sprijinului american. După cum s-a făcut cunoscut, Consiliul Securității Naționale nu a fost de acord cu solicitările respective, astfel că ajutorul SUA pentru Polonia va rămâne la nivel anunțat de președintele Bush când a vizitat Polonia – 119 milioane dolari într-o perioadă de 3 ani. Au fost respinse, totodată, propunerile privind reali-

zarea unui „pod aerian alimentar”, și cele vizând dublarea asistenței tehnice pentru întreprinderile poloneze. S-a hotărât, de asemenea, ca SUA să nu mai insiste pe lângă Banca Mondială pentru a o „convinge” să aloce fonduri în sumă de 250 milioane dolari pentru proiecte în Polonia.

Reținerea Administrației americane de a se angaja într-un „efort major de ajutorare” a Poloniei este explicată prin numeroase incertitudini generate de situația pe plan economic, social și politic din Polonia. Decizia de „amanare” a ajutorului alimentar s-a datorat „informațiilor insuficiente” ale părții americane asupra stocurilor de alimente existente în Polonia.

În acest context, o oficialitate de la Departamentul Agriculturii va face o deplasare în Polonia, „într-un viitor apropiat”, pentru a încerca să elaboreze un „tablou exact al nevoilor alimentare ale Poloniei”. Totodată,

oficialitățile americane evidentiază că un rol cheie pentru programul Administrației față de Polonia îl va avea vizita pe care o va efectua la Varșovia, săptămâna viitoare, secretarul Comerțului al SUA, Robert Mosbacher, însoțit de o delegație a oamenilor de afaceri americani. Obiectivul declarat al vizitei este „impulsionarea investițiilor particulare în Polonia”.

R. Mosbacher a declarat că, după părerea sa, cercurile de afaceri americane „ar trebui” să fie interesate să facă investiții în Polonia, pentru că aceasta este „potențial, o piață largă și de perspectivă”. Se așteaptă ca, cu prilejul vizitei în Polonia a delegației comerciale americane, să fie semnate contracte pentru înființarea unui număr de societăți mixte, în domenii cum ar fi turismul și pescuitul în Marea Baltică (pentru exportul de cod și heringi). Secretarul Comerțului al SUA apreciază că polonezii „au nevoie și de o

ampilă asistență tehnică, de la tehnologie la marketing și finanțe, pentru susținerea sistemului întreprinderii libere”. În ce privește renunțarea de către Administrația Bush de a mai interveni pe lângă Banca Mondială pentru ca aceasta să acorde credite Poloniei, oficialitățile americane au în vedere că guvernul polonez „trebuie să se așeze la masa tratativelor și să discute cu FMI”. Această poziție este explicată prin „regermentările Băncii Mondiale” care prevăd că nu se acordă împrumuturi țărilor care nu au „convenit cu FMI programe de ajutorare economică”.

Ion Stoichici

Document din volumul:
1989 – Principiul dominului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene,
Ediție de: Dumitru Preda și Mihai Rețegan,
București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p. 195-196

tv 14 septembrie 1989

19:00 Telegiurnal
19:30 File de glorioasă istorie
Din cronica etnogenezei poporului român
Redactor Maria Preduț
19:50 Pe drumul înfăptuirii noii revoluții agrare
Știință – cercetare – producție – drumul către recolte mari, sigure, stabile

Redactor Emanuel Ispescu
20:10 Laureate ai Festivalului național „Cântarea României”
Redactor Marilena Rotaru
20:40 Tinerete – educație – spirit revoluționar
Școala – citadelă a învățării, muncii, creației, a educației revoluționare

Redactor Livia Diaconu

21:00 Film serial. Misiunea. Producție a Studioului de Film TV, realizată în Centrul de Producție Cinematografică, București
Premieră pe țară

Cu: Ovidiu Iuliu Moldovan, Mircea Albulescu, Ștefan Ionescu, Vistrian Roman, Ștefan Iordache, Adela Mărculescu, Constantin Diplan, Rodica Popescu-Bitănescu, Iurie Darie, Papil Panduru, Ion Dichiseanu, Eugen Ungureanu, Teodora Mares, Dinu Manolache, Viorel Comănic, Vasile Murariu, Virginia Rogin, Nae Lăzărescu și alții
Scenariul Francisc Munteanu
Regia Virgil Calotescu
Episodul 6
21:50 Telegiurnal
22:00 Închiderea programului.

vreimea

În țară, vremea a fost răcoasă, chiar rece, în regiunile din nordul și nord-estul țării. Cerul a fost variabil cu innorări mai accentuate în vest și sud-vest unde, pe alocuri, a plouat. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperaturile maxime au fost cuprinse între 14 și 22 de grade, iar cele minime

între 4 și 13 grade. Pe alocuri s-a produs ceață, mai ales în centrul țării și în zona de munte. În București, vremea a fost răcoasă, cu cerul temporar noros. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperatura maximă a fost cuprinsă între 20 și 21 de grade, iar minima între 8 și 10 grade.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Dictionar: UTEN

Informația Bucureștiului, 1989

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Căutăm gospodină internă pentru menaj complet la familie pensionară.

Centrala România Film încadrează prin concurs, conform prevederilor legale, stenodactilograf. Candidații trebuie să aibă domiciliul în Municipiul București.

IPREC încadrează urgent, lucrător gesionar magazin, vânzător cu respectarea condițiilor prevăzute de Legea 12/1971.

Instituție centrală încadrează de urgență paznici cu domiciliul în București.

Parohia Gulești încadrează muncitori necalificați mai în vârstă ca îngrijitori la cimitir și o îngrijitoare la biserică.

VÂNZĂRI

Vând Dacia 1300, an fabricație 1977, stare bună.

Vând Peugeot 304 Diesel, 1978, după RK.

Vând Fiat 1300 alb, 5.500 km după reparația l. motor.

Vând Video Național, televizor color Cromatic nou, Volkswagen, an 1953 decapotabil.

SPORTIVE

ORIZONTAL: 1) Măsoară timpul de joc. 2) Cod fotbalistic. 3) Genuncheră. 4) Mere! – Începe crosul! – Teme! 5) A ascunde mingea – Asociația internațională de arte plastice (siglă). 6) Farfurii zburătoare (abr.). – Aiurit (reg.) – În poartă! 7) Dublă! – Lovitură în minge – Onomatopee. 8) Monedă – Dor de goluri (fig.). 9) Ajuns la puncte – Pitic. 10) A conduce un meci.

VERTICAL: 1) Se aplică pe ghețele de fotbal. 2) O parte a meciului – Aproape gol: 3) Vâlcea (reg.) – Tine! – Negăție. 4) Mamifere semiactive – Arenă de iarnă. 5) Artizan în lut – Marchează goluri (fig.). 6) Epilog șahist – Afară din joc – Cu betel 7) Înherente în meciurile cu miză. 8) Frică de adversar – A pus mâna pe minge. 9) În revenire! Ultimul apărător. 10) Monedă egipteană antică – Stadion.

SĂ RĂDEM CU EI

La ușa unui apartament sună un puști: „Tanti, ai făcut supă?” „Da, pușor, vrei să guști și tu?” „Nu, mulțumesc”. „Atunci, de ce-ai venit?” „Te roagă mama să ne împrumut și nouă osul”.

Un tip trecea pe stradă ținând în mână, cu mare grijă, un sul de hârtie igienică. Trecătorii îl priveau invidioși, iar unul chiar l-a întrebat: „Nu vă supărați, de unde l-ați luat?” „Acum căteva minute l-am scos de la Nufărul...”

Când a plecat de-acasă, Prunariu i-a lăsat mamei un bilet pe masă: „Am plecat în Cosmos. Vin peste o săptămână”. Când vine, găsește pe masă un bilet de la maică-sa: „Am plecat după brânză. Nu știu când vin”.

Ce-i mai rece și mai rece decât apa rece? Apa caldă.

Ce-a fost înainte: oul sau găina? Mai înainte au fost de toate.

amintiri

DE TOATE PENTRU TOȚI
pe verticala celor 7 niveleuri ale bunelor servicii
MAGAZINUL UNIVERSAL „UNIREA” BUCUREȘTI
pune la dispoziție cu larg evantai de mărfuri pentru toate cerințele și preferințele:
- articole pentru garderoba tuturor femeilor, copilor și bărbatilor - obiecte care nu pot să lipsească din nici un cabinet - totul pentru timpul nostru liber și căldurile cele mai atrăgătoare - produse alimentare și de cotăritare.
- Situat în plin centrul Capitalei (Piata Unirii nr. 1), MAGAZINUL UNIVERSAL „UNIREA” este deschis zilnic între orele 8-21; duminică între orele 8-13.

DIN ARHIVA CC AL PCR

Sistematizarea României: județul Arad

Report cu privire la încheierea primei etape a lucrărilor de sistematizare, organizare și modernizare a comunelor și localităților, perfecționării și organizării unităților economice din agricultură, sistematizarea rețelelor energetice, drumuri și telecomunicații.

Făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră a cunoscut, începând cu Congresul al IX-lea al partidului, o seamă de măsuri de profundă originalitate privind înfăptuirea politicii de repartizare rațională, echilibrată a forțelor de producție, măsuri concepute și elaborate din inițiativă și cu aportul determinant al secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Reorganizarea administrativ-teritorială, hotărâtă de Conferința Națională a partidului din anul 1967, a creat cadrul organizatoric pentru realizarea acestei politici care a impulsionat considerabil procesul de ridicare economico-socială a tuturor zonelor țării, asigurând o legătură mai apropiată și directă între centrul de decizie și unitățile economice și, în acest fel, condiții favorabile pentru încadrarea armonioasă a fiecărui județ, a fiecărei comune și localități în complexul dinamic al economiei naționale.

În cadrul programelor de dezvoltare a tuturor județelor, a întregii țări, aplicarea în viață a concepției revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, cu privire la folosirea a peste o treime din venitul național pentru dezvoltare, în baza tehnico-materială a fiecărui județ, o înflorire fără precedent a condițiilor de muncă și viață, înfăptuindu-se astfel o politică de înalt umanism, statornic promovată de partid.

Remarcabilele realizări obținute în cei 23 de ani de profunde transformări și permanente înnoiri în viața economico-socială a întregii țări, se reflectă și în economia județului nostru, caracterizată pentru această perioadă printr-un ritm de creștere a producției industriale de 5,5 ori față de 1965, a producției agricole de aproape 3 ori față de aceeași perioadă, fondurile fixe productive au ajuns la un nivel de peste 42 miliarde lei, determinând un volum de activitate economică de aproape 100.000 lei/locuitor.

O puternică dezvoltare au cunoscut, pe baza îndrumărilor permanente, de înaltă competență și ținută științifică ale tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, prim-viceprim-ministru al guvernului și în județul nostru, știința, învățământul, cultura, activitatea politico-educativă de formare a omului nou, constructor conștient al viitorului său liber, factor determinant pentru progresul economico-social, pentru victoria socialismului și comunismului în patria noastră.

Ca urmare a procesului de industrializare, precum și de dotare social-culturală, au cunoscut o dezvoltare puternică toate localitățile județului. A fost realizat, începând din anul 1965, un număr însemnat de dotări de învățământ, sănătate, cultură, comerț: 101 școli, 166 unități sanitare cu 4.800 paturi de spitalizare, 269 unități de cultură, 255.000 mp spații comerciale, precum și un volum însemnat de echipamente edilitare și gospodărești. S-au construit în această etapă aproape 60.000 de locuințe noi, astfel încât putem spune că dispunem astăzi de un fond locativ reînnoit în proporție de trei sferturi, suprafața locuibilă ajungând la 12,92 mp pe locuitor.

În această perioadă numărul localităților urbane din județul nostru a crescut de la 2 la 8, iar ponderea populației urbane atinge în prezent 52%, cu 103 mii persoane mai mult față de anul 1965.

Potrivit tezelor, principiilor și orientărilor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, în tezele din aprilie, trecerea României la un nou stadiu de dezvoltare, de civilizație și progres se va realiza o dată cu ridicarea nivelului de viață în toate localitățile țării, având la bază obiectivele strategice și hotărârile Congresului al XIII-lea al partidului privind ridicarea României în rândul țărilor medii dezvoltate, în baza dezvoltării intensive și realizării unei noi calități în toate domeniile vieții economico-sociale, aplicarea programelor de organizare și modernizare, a principiilor autoconducerii, autogestunii și autofinanțării în toate unitățile economice și administrativ-teritoriale.

În conformitate cu hotărârile Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, orientările și indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, și în județul nostru a avut loc o analiză aprofundată a structurii rețelei de comune și localități, precum și a unităților economice din agricultură, urmărindu-se folosirea mai bună a potențialului economic existent, a bazelor de producție create, creșterea capacității fiecărei unități economice și administrativ-teritoriale prin comasarea unităților mic fără posibilități de dezvoltare, utilizarea tuturor resurselor de muncă prin dezvoltarea unor activități de mică industrie, prelucrarea resurselor locale, precum și prin extinderea unor unități existente care să asigure bazele ridicării nivelului de viață al populației din comune și sate.

La stabilirea teritoriului administrativ al comunelor s-a pornit de la necesitatea creării unor unități administrativ-teritoriale echilibrate din punct de vedere al potențialului economic, în strânsă legătură cu suprafețele agricole, populație și forța de muncă necesară pentru toate activitățile din teritoriu. Analizele făcute au ținut seama de obligativitatea înscrierii întregii activități economico-sociale a comunei în principiile socialiste ale autoconducerii, autofinanțării și autogestunii. Totodată, pentru conducerea cu mai mare eficiență a tuturor activităților din teritoriu, pentru îmbunătățirea accesului populației la principalele dotări ale comunei, s-a urmărit asigurarea legăturilor directe și eficiente între reședința de comună și unitățile economice și localitățile acesteia, precum și dimensionarea corespunzătoare a teritoriului administrativ al comunei.

Având în vedere principiile enunțate, s-a propus ca un număr de 53 de comune care se înscriu în criteriile de mai sus să fie menținute în continuare, un număr de patru comune să primească în teritoriul administrativ unul sau mai multe sate, mărindu-și astfel potențialul economic și asigurând, în acest fel condiții mai bune de muncă pentru toată populația, iar un număr de șapte comune să se contopească, datorită potențialului mai mic pe care îl au în momentul de față.

Ca urmare a noii organizări administrativ-teritoriale, rețeaua de localități a județului nostru se propune a fi compusă din: un municipiu, șapte orașe și 60 de comune.

Pe baza orientărilor și indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, se va acționa ca, în conformitate cu programul etapizat, să fie dezvoltate în prima etapă satele reședință a consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste, în a doua etapă reședințele de comună, iar în a treia etapă satele cu posibilități de dezvoltare, situate în apropierea obiectivelor economice, unităților agricole, în centrul de greutate al activităților din agricultură, cu legături directe la căile de comunicație și transport și beneficiind de o dotare corespunzătoare.

În fiecare localitate-reședință a consiliului unic agroindustrial de stat și cooperatist va exista un liceu de 12 ani, școli generale, un spital cu 50-100 paturi, cu maternitate, dispensar și farmacie, un complex de cultură și creație „Cântarea României”, magazine, brutării, mori prestatoare, baie publică, creșe, grădinițe, terenuri sportive, precum și alte dotări necesare activității și recreerii populației.

În localitățile reședință de comună vor funcționa școli generale de 10 ani, iar în comunele cu peste 10.000 de locuitori și un liceu de 12 ani; centre de cultură și creație „Cântarea României”, dispensare cu case de nașteri, staționări și farmacie, baie comună, creșe, grădinițe, magazine, mori, brutării și alte dotări necesare.

În cadrul acțiunii de organizare a rețelei de localități a județului s-au realizat teritoriile necesare dezvoltării localităților, având la bază normele privind dimensionarea judicioasă a terenurilor din cadrul perimetrelor construite, aprobate de Plenara Comitetului Central al partidului Comunist Român din iunie 1986. A rezultat că din totalul suprafeței de teren cuprinsă în perimetrele construite de 29.602 ha, se mențin în perimetru 11.471 ha, reducerea fiind de 18.131 ha, din care 1.800 ha reprezintă terenuri cuprinzând curți-construcții ce vor fi redat circuitului agricol pe măsura defaectării localităților, diferența de 16.331 ha fiind deja înregistrată în evidența fondului funciar.

Prin programele județene, elaborate în concordanță cu obiectivele stabilite de Congresul al XIII-lea și Conferința Națională a partidului, se asigură însemnate creșteri calitative și cantitative pentru dezvoltare, în continuare, economico-socială a comunelor. Producția globală agricolă va spori în acest an cu 10% față de realizările anului 1985, la principalele culturi producțiile medii crescând în aceeași perioadă cu 548 kg/ha la grâu, 4.210 kg/ha la porumb, 27.615 kg/ha la sfeclă și 10.543 kg/ha la legume; efectivele de animale înregistrează de asemenea o evoluție continuu ascendentă, sporind comparativ cu nivelele din anul 1981 cu 51% la bovine, 56% la ovine și 30% la porcine.

Profunde mutații s-au produs și în structura populației ocupate în mediul rural atât pe seama creșterii gradului de mecanizare a lucrărilor din agricultură, cât și prin dezvoltarea și diversificarea activităților de industrie mică și prestări servicii. În județul Arad volumul de activitate realizat în acest sector atinge în acest an valoarea de 8.000 lei/locuitor, depășându-se astfel cu un an sarcina stabilită pe țară de Congresul al III-lea al consiliilor populare.

Urmare a indicațiilor date de conducerea partidului și statului, prin programele județene s-a prevăzut în acest an, realizarea a 27 mori și 7 brutării, asigurându-se astfel în fiecare comună aceste servicii mult solicitate de populație.

Arhivele Naționale, Fond CC al PCR – Secția Cămarilor, dos. nr. 21/1989